

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Az alföldi szocializmus.

Ahol ember és ember századokig békében élt, ahol a hálás föld dúsan fizette meg munkás és földtulajdonos fáradságát, amely vidéket fogalmainkban az alföldi Kánaának nevezünk: itt a szétbomlás, az izgatás mérge még most is pusztít és már négy év óta foglalkozunk az úgynevezett szocializmussal.

Vér is folyt érte a szomszéd megyében, börtön rabságát is szenvedték egyesek, a családi keserőségek egész sora eredt az izgatás nyomán, de hasztalan! A mi dolgos munkásaink lelke alapján meg van mérélyezve és mit használ, hogy itt újat állják annak, hogy a fanatikus szóvivők lelkét keserőséggel tölthessék el, ha az ország fő- és székvárosában a központ, mely az üszköt nálunk elszórta, büntetlenül teheti, amit akar. Mert úgy van! Most ott állunk, hogy mikor az agrár-szocializmusra gondolunk, ne egyes megyékben egy sebtől lássuk benne, hanem egy az egész alföldre és iminenter szervezett akciót. Nagyon helyén való volt, hogy vármegyénk is számot vetett a ténnyel, hogy voltaképpen nem izolált bajról van szó, hanem arról, hogy a szociáldemokratá-párt központi kiküldöttei szeltében gyűjtik a párttagokat, az általános sza-

vazati jog kiküzdésére hiva fel őket és e nemű agitációjuk felkeltötte az elégiületlenséget; nagyon helyes, hogy feltétlenül szükségesnek látta ezen mozgalom ellenében az egységes eljárás sürgős megtételét és e tekintetben bizottságot is küldött ki a vármegyére.

Kétségtelen, hogy a balsikeres esztendő nem egy helyen súlyos helyzetbe hozta a munkásokat, de a munkaadók sincsenek rózsás helyzetben. És így munkásainknak meg kellene gondolniuk, hogy mikor a kormány maga iparkodik a részükre mindenféle munkát biztosítani: a helyzetük csak súlyosodik, ha az elégiületlenség szavára hallgatnak, mely mindég rossz tanácsadó.

Vizont a vármegye, midőn azon alternatíva előtt találja magát, hogy egy mindenütt romboló világ-politikai eszméért egész vidékek szellemi szövetségét látja szervezkedni, kényszerül kötelességének tudatában sürgősen kérni a kormányt: alkalmazzon egységes eljárást, vágja el az izgatás gyökereit s ne engedje át, egyes sajtótermékek reklamározása végett, a munkásnépet tévtanoknak.

Mert nagyobb, sokkalta nagyobb az izgatásokban rejlő közveszély, semmint gondolni lehetne.

Szegeden, ottani laptársaink hírei

szert, gyanús egyének izgatják munkátlan népet és olvasnak fel elnyitult utcán, lázító újságcikkeket, a k a »N é p s z a v a c«-féle lapokban »Magyarország jogtalan polgárai« címen jelennek meg.

Halason pedig elárastották a város munkásnépét ugyanilyen című nyomtatott proklamációkkal, mely imigyen oktatja ki a tömeget:

»Jogtalan nép! Nem látod, hogy mint használják fel az erődöt arra, hogy téged békoba verjenek, megkössenek és megostorozanak? Te vagy önhöhérid táplálója és még sem mozdulsz, hogy legalább megkísérsd, hogy poltikai és gazdasági békédot lerázd?«

A habortuban agyon kell magad lövetned, azt mondják a »hazáért«, tényleg azonban azért löveted magad agyon, hogy azon nyolcszáznegyven ezer vagyonát megvéd, kiknek egyedül van joguk az államban.

Te magad szegény vagy, nyomorult, és szegényed és nyomorultá téve azok által, kik ma »uraid«, kik veled azt teszik, amit akarnak, mert meg van hozzá a hatalmuk. Te ma azoknak engedelmességed, kik erődöt, egészségédet, családi boldogságodat ellojják és téged jogaidtól család által megfosztanak. Mi áll rendelkezésedre, hogy megvédj magad?

Jogtalan nép! Te nagy többségben aláveted magad egy kisebbség akaratának és még csak hajlanot sem mutatsz ez igaz-

TÁRGA.

Ha majd tavasz lesz . . .

Ha majd tavasz lesz s tovatünt a tél,
A lomb-fakasztó szellő útra két
S enyelegve pajkos gyermekként velünk,
Mesét regél, titokzatost nekünk, —
És mi halgatjuk édes-boldogan,
Szavának mennyi büve-bája van:
Szívünkben titkon, észrevétlenül,
Egy kicsiny szikra léz, melegül.

Ha majd tavasz lesz s rügyből lomb fakad, —
Ha visszatér a fecske, gólyahad,
S virágos bokrok, sűrű lomb alól
Kis fülmle szerelmi kéjt dalol —
És én, — megértvén, miket mond, cseveg —
Kérlek, könyörgöm: hallgass végre meg;
S te hozzáim simulsz . . . kéz a kézhez ér:
Az a kis szikra lassan lángra két.

Ha majd tavasz lesz s nyílik a virág,
Illatot lehel felénk minden ág —
Lomb-lombra hajlik s kis fészket fed el,
Hol a madárka hú párjára lel:
Megalvólul mit a szellő mesél,
Mikor kéz-kézben, ajk az ajkhoz ért . . .
S egy édes csókban megkötvén frigyünk,
A nyár hevében egymásé leszünk . . .

Újvárosi.

Mért lettem hűtlen Terpsychora-hoz?

Irta: Dr. Mikocz Ódon.

Hejh, te kacér Terpsychora, lányok bálványja, férfiak bolondítója!

Mennyi örömmek, boldogságnak, de mennyi fájdalomnak, bánatnak is voltál már te az okozója.

Mennyi szív dobog sebesebben, hevesebben, ha udvarodhoz jutva, trónod körül lejt, aldozhat és tömjénezhet neked.

Mennyi öröm, mennyi boldogság, mennyi kellem, mennyi érzés és erő is rejlik a táncban!

Mikor karoddal átfonod karcsú derekát annak, akit szeretsz, de csak titkon, nem sejtve senkitől, még magától szived bálványától sem — érzed a szíve dobogását mintha a tieddel együtt s egyszerre verne, — hallo a keble pihegését, látod annak hullámzását, — angyali fejét válladra hajtva érzed hajának bódító illatát, összefonódva átletjed — képzeletben elhagyva a csillárok szűk világát — az egész mindenséget, felrepülsz a csillagokhoz egyedül ó vele, átérezed egy pillanat alatt azt a boldogságot, amit egy egész élet sem nyújt a valóságban!

Aztán visszatérsz elbódulttan, kimerülten,

zsisbasztó hatása alatt a pillanatnyi kéjnek, hogy újra kezd megint, sokszor, megszámlálhatatlanszor . . .

Hát nem bűvölet ez?

És én mégis hűtlen lettem hozzád, Terpsychora!

Két szép virága van a szívnek, egyik a barátság, másik a szerelem. Mind a kettő egy tőről fakad — a szeretetről.

Barátság, szerelem! Ha ez a két érzés egymás ellen harcra két, — melyik az erősebb? melyik a gyöngébb?

Volt nekem egy jó barátom! Mint mikor két cédrus egymás mellett növe fel, lombkoronájával összefonódik, hogy soha többé el ne váljanak, együtt állják ki az erdők viharát vagy együtt törjenek össze annak csapása alatt — úgy voltunk mi egymással, úgy voltunk mi egymáséi.

És mégis elszakadtunk egymástól, örökre

Mi volt az oka?

Egyet szeretttünk mind a ketten! A te oltárodnál aldozva, Terpsychora, a te papnód lett közös szerelmünk tárgya!

Milyen is volt?

Termete mint az imbolygó páma-sudár, — arca mint a lilium melyet hamvas pir tör

ságtalanságot a föld snínéről eltörölni? Nem látod, hogy a hatalom kezében fekszik és hogy akarodnak az államban mérvadóknak kell lennie, mert te vagy az, ki az államot fentartod?

A proklamációt e felhívás fejezi be:

»Polgárok! Munkások! Fel tehát, mutassátok meg, hogy tudtok szent jogaitokért küzdeni, hogy komoly szándékok megszerzeni mindazt, mit csak tisztesség-telen okokból tartanak vissza. Senkinek sem szabad a szavazástól tartózkodni. *Meg kell mutatnunk az osztály-kormányának és osztály-parlamentnek, hogy a nép akarata erősebb, mint az övék. Le az osztály-állammal! — A magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége.*

A központból, az ország fő- és székvárosából terjed ez az erkölcsi mételey, le a mi csendes, eddig mindig békeses alföldi munkásaink közé és haszталan a helyi hatóságoknak az ellen való küzdése, éber figyelme, körültekintő elővigyázata: rendőrökkel, katonasággal kellene akkor megrakni minden utcát, minden teret, hogy ennek a lelketlen izgatásnak kellő gátat vethessünk; sőt nem volna elég ez sem, mert a posta, zárt borítékban, elszállítja az e féle erkölcsi mételeyt a házakhoz, közvetlen a munkás-osztály kezébe, — ha egyébként meg van tőle vonva a postaiszállítás kedvezménye, — és ez ellen nincs az az árgus-szemű rendőrség, mely megóvjon, nincs az a szigorú rendszabály, mely menedéket adjon, ha csak gyökerében, a fészkeben, fent a fővárosban nem fojtják el a legnagyobb eréllyel az izgatások, a lázítások gyújtópontjait és nem rendszabályozzák meg azt a bünszöveget, mely magát a magyarországi szociáldemokrata párt vezetőségének nevezi.

Hiszen látjuk, tapasztaljuk elég közelről, hogy így van. A szomszédos Békésvármegyében, honnan a veszedelem immár hozzánk is átharapódzott,

által, — haja mint az éjféli elterülő szárnya, — szemét az angyalok lopták az égből, lelopták a legfényesebb két csillagot, hogy megszegyenüljön a nagy ég!

Ha én azt le tudnám írni . . .

Az a két szem volt a mi átkunk, az a két szem lett az én szenvedésem!

Vetéltekünk! Én azt hittem ő a válaszott; ő engem tartott a szerecsénck. Sokszor hanis a csillagok ragyogása!

Az én szivemben legyőzte a barátságot, megölte azt gyilkos módon.

Ott találkoztunk utolsóan a hőborított mezőn — mint ellenségek.

Szomorú téli reggel, komor szürke ég alatt állunk szemben, pisztollyal a kézben, a nyomasztó csendben mintha megsehnat volna fölöttünk a halál kaszája. Átvillant egy pillanatot alatt lelkemen az egész mult, az emberek gyarlósága, a magam kicsiny-lelkűsége, — szantam már őt, de későn! Gyilkosnak éreztem már előre magamat, de gyáva voltam baráti jóbort nyújtani a gyilkos ön helyett.

Az adott jelre eldőrdült kezemben a halált osztó fegyver; önkénytelenül, mintegy álomban tettem a lövést és ő mégis . . . . holtan rogyott össze. Ép a szívet fürta át a gyilkos golyó, azt a szívet, mely tén jobban tudott szeretni, mint az enyém.

megyei és községi hatóságok vállvetett erővel, szinte nemeg versenyre kelve egymással, tesznek erőfeszítést az agrárszociálisták elfojtására — bizony nagyon csekély, mondhatni semmi eredménnyel.

Feliratoznak a kormányhoz, emlékiratokat szerkesztenek, melyek többkevesebb teóriával egyesítik a praktikusabb világnézetet, a vármegye gazdasági egylete, — egyike a legvirágzóbbaknak az országban — a gazdasági munkások körében bekövetkezett e kórásos jelenségre fordítja minden figyelmét, hogy a bajt lehetőleg orvosolja és mérgét vegye az izgatásnak: mind hiába, mert egyre szélesebb gyűrűben terjed a veszedelem és mondhatni, ma jóformán az egész nagy magyar Alföld meg van fertőzve, meg van mételeyezve az agrárszociálisták mérgével; többé vagy kevésbé, de ott lappang a veszedelem e kiválóan mezőgazdasággal foglalkozó nagy és gazdag vidék minden községében, csak az alkalmas pillanatát várva a kitörésnek.

Nálunk Szentesen, hála a mi népünk józan, higgadt voltának, nem mondhatjuk, hogy akút veszedelem volna a szociálista tévtanok terjedésében.

Munkásaink vezetői időközönként tesznek ugyan kísérletet egy-egy gyűlés tartására, melyen nyilvánosan hirdetnek az ő tanaikat és igyekeznek azok mérgét a munkásosztály lelkébe becsepegtetni; de a rendőrség eddig még mindenkor sikeresen állta útját az ilyes kísérleteknek és ezek az úgynevezett helyi munkásvezérek, kik voltaképpen csak feltölték magukat ilyenekül, eddig megnyugodva hajoltak meg a hatóság tilalma előtt, mely tőlük a munkásgyűlés megtartását célzó engedélyt megtagadta.

Ne áltassuk azonban magunkat azzal, hogy illetően óvórendszabályok

Meghalt, a nélkül, hogy fegyverét el-sűthette volna, anélkül, hogy a későn feléje nyújtott baráti jóbort megszorithatta volna, anélkül, hogy megbecsült volna! Piros vére oda hullott a tiszta fehér hóra s én úgy éreztem, mintha annak minden cseppje égető, kínzó méregként terjedne el az én ereimben.

Megöltem azzal az egy golyóval még egy gázos asszonynak a szívet, egy özvegy anyának minden reményességét, az egész világát!

Azóta nem áldozok neked többé Terpsychora! Kerülöm a templomot, hol bálványozóid szilaj táncot lejtenek.

Sokszor kecsgettetsz, sokszor csalogatsz, de mikor kacérán kitérő felém karodat — véres rajtad a köntös, jól látom!

És az a vér úgy fáj, úgy éget, mintha ereimbe maró mérget csepegtetnének.

Nem áldozok neked többé, Terpsychora!

És a leány?!

Gazdag, komoly, öreg spiszburgernek, állítólag boldog kis felesége!

Héj bizony, sokszor hamis a csillagok ragyogása!

mellett végképpen sikerülni fog nálunk a szociáldemokrata tanok terjedésének gátat vetni.

Amit meg nem tehetnek ma a munkásvezérek nyilvános gyülekezetekben, munkásgyűléseken: megcelekszik azt titkon, házról-házra, ajtóról-ajtóra kopogtatva és osztogatva kinek pénzért, kinek ingyen a lázító proklamációkat, izgató újságcikkeket, mikkel a központból látják el őket özőnével.

A körülöttünk fekvő vármegyék és községek példája megvanithat bennünk arra, hogy ne nézzük ölbte tett kézzel a veszedelem titkos terjedését, hanem készüljünk fel azzal szemben, — nem a harcra, ezt bevárni botorság volna — de mindarra, ami a veszedelem kiütésének elejét veheti, azt a birtokos osztály fejeéről elháríthatja.

Hiszen fentebb említettük már, hogy a vármegye törvényhatósága szintén felismerte a bajt és bizottságot is küldött ki. annak tanulmányozása és arra való javaslatlétel végett, miként lehetne azt vármegyénktől elhárítani?

Egyszer, vagy legfőlebb ha kétszer tartott is az a bizottság értekezletet, melyből egy szűkebb bizottság küldött ki az előmunkálatok megtételére. De mit csináltak azóta?

Miben nyilvánult e szűkebbkörű, előkészítő és tanulmányozó bizottság tevékenysége?

Lehet, megengedjük, tettek talán valamit; de hogy mit? senki erről tudomással nem bír. S a legvalószínűbb az, hogy ez a bizottság is, mint már annyiszor anyai nás bizottságunk, a boldogok álmát alusza és aludni fogja mindaddig, míg egyszer csak valami hatalmas és titkon előkészült szociálista kitérés fel nem rázza a tu-nyaságából.

Nem ez pedig a módja az eféle veszedelmek elhárításának, melyeket kicsinyelnünk soha sem szabad és melyek ellen mindég akkor kell minden intézkedést megtenni, mikor még könnyű szerrel elháríthatók, mert nem vetnek még nagyobb hullámokat és nem volt még idejük megerősödni.

Komoly, céltudatos munka, a viszonyok és a szereplő egyének alapos tanulmányozása és megismerése, a kisebb mérvű bajok orvoslási módjának nyílt feltárása és alkalmazása kell ahoz, hogy vármegyénktől a szociáldemokratizmus körülöttünk már háborgó hullámaival távolartsuk, vagy legalább a hullámverést oda mérsékeljük, hogy ártalmatlanná váljék.

A veszedelem itt les közvetlen a közelünkben; mondhatni körül vagyunk mindenfelől véve a bajtól. Ne késlekedjék hát az a vármegye által küldött bizottság, hanem lásson végre komoly munkához — mig nem késő.

A gazdasági egylet dolga. Egy »A g-

r á r i u s e igyekszik kimosdatni a »Szentesi Lap« f. évi 11-ik számában Sima Ferencet az alól a vád alól, hogy az ő elnöksége alatt a »Csongrádmegyei gazdasági egylet«-nél semmi sem történt, de lesúlydát az intézmény a holt egyletek színvonalára; no meg az alól is, mintha valótlanság, ha a z u g s á g volna mindaz, amit úgy a

Cs a t ó Zsigmond dr. alispán közvetítéséről, akár a volt főispánról az egylet iránt tanúsított magatartásáról írunk.

Nincs szerencsénk chez az Agrárius úrhoz, nem is keressük: ki ő? — mert nem az egyénisége az, amit a mérlegbe dobunk, mikor közleményét megbiradjuk, hanem maga ez a közlemény.

A pontokra szedett cáfolatai közül a derék Agrárius-nak — nagyon sajnáljuk bár — de csak a legelső fogadhatjuk el igaznak és beismerjük, hogy Sima Ferenc tényleg csak 1893. november havában lett egyleti elnöknek megválasztva és így csakugyan csak 15-ik hónapja, hogy sem ő nem tett a gazdasági egyletnél semmit, sem pedig ő alatta ott nem történt semmi. Azt hisszük, ebben zsidó naptár szerint is meggyez velünk a derék Agrárius úr.

Attérve a cáfolata 2-ik pontjára, a melyben azt igyekeznek bizonyítani, hogy Cs a t ó alispán nem a saját kezdeményezésére közvetített Zsilinszky és az egylet közt és ennek igazolására azt hozza fel, hogy annak idején az alispán a zsebkönyvből olvasta fel az egyeség feltételeit; — hát erre ez a megjegyzésünk:

Annak a beszélgetésnek, mely a meggyezés előtt Cs a t ó alispán, Sz e d e r János gazd. egyt. elnök és O n o d i Lajos titkár közt lefolyt, mikor az alispán az utóbb nevezettnek magához kérte, csupán három klasszikus tanuja lehet: az alispán, Sz e d e r János és O n o d i Lajos. Rajtuk kívül a beszélgetésen senki sem volt jelen.

Nos hát, nyíltan, magyarul fogunk beszélni. E klasszikus tanúk ketteje, az alispán és O n o d i Lajos már kinyilatkoztatták előttünk, hogy az alispán tényleg úgy adta elő ama beszélgetés alkalmakor a maga propositióját, ahogy mi megirtuk. Sz e d e r Jánossal, Agrárius a megmondhatója, nem volt alkalmunk ez ügyben beszélni; de még is különös volna, ha egy — csupán 3 egyén közt lefolyt beszélgetésről kettő egybehangzóan igazolja, hogy az úgy folyt le, ahogy mi közöltük és a 3-ik állana elő ennek az ellenkezőjén erőlködni.

Hogy az alispán az egyeség módozatait a zsebkönyvből adta elő az egylet magához tért vezetőinek, ez csak Agrárius mély bölcsesége alapján bizonyítható azt, mintha a Zsilinszky megbízásából vállalkozott volna az alispán a közvetítésre. Hiszen mi megirtuk, hogy az alispán a nevezett egyleti vezetőkkel közölte, miszerint ő, az ügy kiagyentése érdekében saját elhatározásából már Zsilinszkyvel is érintkezésben lépett e tárgyban és csak nagyon természetes, hogy akkor híven feljegyezvén magának a ajánlatára Zsilinszkytől kapott választ, mely a volt elnök feltételeit fogalta magában, e feltételeket aztán a feljegyzéséből adta elő a magához kért uraknak.

Nem a mi előadásunk tehát, hanem Agrárius azon bizonykodása a hazugság, mintha az alispán Zsilinszky megbízásából tette volna az egyeségi ajánlatot.

Az Agrárius 3-ik pontja fölött csak kacagni tudunk. Mi azt írunk, hogy Sima Ferenc elnöksége alatt a gazdasági egylet egyetlen közgyűlést sem tar-

tott még, hanem tartott egy ülést melyen sikerült alaposan megfontania a Cs a t ó alispán által olyan helyesen kezdeményezett vagyoni megegyezést, melynek alapján az egylet, a tőle elcsikkasztott vagyon legalább egy részéhez hozzájuthatott volna. És erre Agrárius uram nagyképpen előáll, mondván, hogy a mi állításunk hazugság, mert ők bizony ott az egyletnél tartottak egy választmányi ülést, azon le is tárgyalták az alispán által tett ajánlatot és Sz e d e r János e gyűlésen forma szerinti jóállást is vállalt az alispánért, amit pedig nem cselekszik, ha szentül meggyőződve nincsen arról, hogy az alispán egyenesen Zsilinszky megbízásából járt közbe.

Ugyan-ugyan kedves Agrárius, nem röstelkedik egy kissé, ilyeneket írván? Hát 14 hónap alatt csupán ez egy alkalommal volt szüksége az egyletnél a gyűlés-tartásnak és ebben állt egész egyleti tevékenységük?

Vagy Agrárius uram nem ismeri az egyleti alapszabályok VI. fejezetének 1. §-át, mely szerint rendes közgyűlés minden évben tartandó egyszer és azon letárgyalandó úgy az éves költségvetés, valamint a titkár által beterjesztendő előző évi eredmény?

Hát mikor tartották a múlt évben ezt a rendes közgyűlést, vagy mikor tartottak rendkívüli közgyűlést, avagy — a már fentebb jelzettek kívül még más választmányi ülést is, kivéve talán a legutóbb, mikor már se titkára, se I-ő se II-ik alelnöke nem volt az egyletnek, mert mind lemondott?

És ki hatalmazta fel Sz e d e r Jánost, hogy ő az alispánért bármilyen jóállást vállaljon, — akinek az ilyes jóállásra semmi szüksége nincsen?

Bizony komikusok az Agrárius úr erőlködései, mik közben nyakatekert észjárásának adja csak bizonyítékát, a nélkül, hogy valami egyebet is bizonyítana.

Végre jöjünk tisztába Agrárius negyedik cáfolatával, mely azt igyekszik a közönséggel elhitetni, mintha bizony a gazdasági egylet valami tevékenységet fejtett volna ki a Sima Ferenc eddigi elnöksége alatt.

No, ugyan szép fogalma van Agrárius-nak egy gazdasági egylet kötelességei felől, ha azt hiszi, hogy annak feladatát a szakirodalom termékeinek megszerzése képezi, miket az egylet helyiségeiben a tagok rendelkezésére bocsát; vagy hogy az olyan kicsiségek merítik ki a tevékenységét, amelyekkel ő feldicsékszik.

Igaz, hogy üres kamrának bolond a gazdája. De miért maradt üres a kamra? Miért nem gyűjtötték belé a begyűjthetőt és ha a titkár meddő kísérleteket tett a tagsági díjak beszedésére, miért nem hívták össze rendkívüli közgyűlést e baj orvoslása végett? Vagy kizárólag csak az 500 frt kormánységiyre pályáztak és abból reméltek nagy dolgokat mivelni? abból akarták e vármegye gazdasági érdekeit felvirágoztatni?

Az egylet titkára még májusban lemondott és máig sem történt semmi meg a részben sem, hogy tőle az egylet ügyiratait átvegyék?

Ki hiszi el, hogy az ilyen egylet működik, vagy hogy csak komoly szándéka is volna működni?

Ezrek feleljen meg Agrárius uram, ha tud, mert ezek az igazak és nem az ő beszéde.

A föld termő erejének fokozása.

Előre bocsátom, hogy e közlemény nem lehet kimerítő, mert akkor egy vastag szak-könyvet kellene írni. Így csak a főbb dolgokat írom most meg emlékezetből.

A föld termő erejének kiméltését ajánlom első sorban. Ez szerintem abból áll, ha nem engedjük meg, hogy termő földünk más magot is teremjen, mint amit akarunk. Tehát sem tallóinkon, sem kapás növényeink közt őszre gyommagvak ne teremjenek. Ezt úgy érjük el, ha a gyomokat virágzásuk előtt alászántjuk vagy kikapáljuk, s tesszük ezt annyiszor, a hányszor szükséges, hogy a gyomfű magot ne érleljen; mert minden magérelés termő erőt von el; az a termő erő tehát, amit a gyommag von el, kárba vész s az utána következő hasznos plánta kevesebb táperőt talál s gyöngébb maghozamú lesz. Mig a gyom magot nem érlelt, virágzásig, nem szívja a földet, mert nagyobb részt a levegőből veszi táplálékát, tehát őszszel legelőnek meg lehet hagyni a gyomokat, mert azok már akkor magvat nem hozhatnak s így nem is érthetnek, míg mint mező, igen hasznosak. Meg lehet hagyni korábban is, de csak az esetben, ha a gazda biztos benne, hogy labas jószágai azokat egy szálig leleljen. Szükséges volna, míg kárt nem tesznek bennük, a kalászos növényeket is mind kigyomláni s mentül soványabb a föld annál inkább, hogy több táperőt maradjon a hasznos plánta számára. Nagyobb területeken ez csaknem kivihetetlen; de a kisebb gazda ráértében ennél hasznosabbat nem tehet. Ugyan azt is mondom, hogy legtisztábban tud gyomláni maga a kalászos növény, ha felkaphat s földje eléggé táperős; lejárul a közt mindenféle gyíngyom.

Annak a művelésnek, amellyel a gyommagvak termését meggátoljuk, nemcsak az a haszna van, hogy a föld termő erejét kiméltjük, hanem az is, hogy fokozzuk; mert a gyakoribban szántás-kapálás a termő földet élénysíti, érleli, tápanyagokban gazdagítja. Ezért a többszörös szántás, kapálás szükséges és pedig arra kell ügyelni, hogy ahol lehet, mindig vastagabb-vastagabb réteg jöjjön élénysítés, érlelés alá; nem egyszerre, hanem évenként, vagy két évenként szabad egy fél vagy egy hüvelykkel alább-alább szállni az ekeavassal. De senki kísérletezés és tanulmány nélkül ne tegye, mert vannak olyan talajok, amelyekben a földet vastagon feltágitani nem szabad; ilyenek például némely áterestő homok-földek. Ezekben a táperőt az esővíz, mielőtt a plánta elkaphatná, mélyen leviszi, a hol aztán a kalászos növény gyökere el nem éri; s ha a felső réteget nagyon feltágitjuk, ez az állapot még gonoszabbá válik. E tárgy nál tovább nem késheetem, csak annyit jegyzek meg meg, hogy a mélyen levitt tápanyagot a föld színére fel lehet hozni úgy, hogy lucernát vetünk bele; annak a gyökere lemegey érte s felhozza, s a földszínt megtermékenyíti; a lucernával tehát mindég arrébb-arrébb kell menni. Lucernával így termékenyíteni mindenfajta földet lehet és kell is mindenütt ott, ahol a lucerna megterem.

A föld termő erejének egyik leghatásosabb fokozója a jó istállótrágya.

Jó istállótrágyát úgy nyerünk, ha állatainkat jól tápláljuk. Soványan tartott jószág csekély értékű trágyát ad. No pedig bizonyos, hogy a legjobb istállótrágya sem képes a termőföld vesztéséget teljesen kipótolni. A hiuene Liebig azt mondta ugyan, hogy a magyar alföld termő ereje kiapadhatatlannak látszik.

Mi meg már nagyon látjuk, hogy biz az szörnyen apad.

S ha ezt a nagy vesztéséget a legjobb istállótrágyával sem tudjuk kipótolni, hogyan tudnánk győne trágyával?

Már csak e szempontból is, a többi clónytól most eltekintve, első kötelességünk, hogy annyi jó takarmányt termeljünk, a mennyi állatainknak esztendőn át elengedő. A szénát tisztán etetni soha nem szabad, abba legalább egy negyedrészt szalma kell, azért mert e nélkül a széna tápanyagának egy része felhasználatlanul megy át az állaton s arra a kis számlára az állatnak szük-

sége van. Ugyanezt kell a zöldtakarmányra, répával, darált és zúzott abrakkal cselekedni, szecska vagy polyva segítségével. A nevendék józástól, igástól az abrakot senki meg ne vonja. A fülesztést mindenki megtanulja, de lehetőleg csak a leköltött híznál alkalmazza. Nevendéknek, tartanivalóknak nem való, mert a gyomort elpetyhuszti s az ártalmára van. Szóval, a takarmányozást a szakkönyvből s gyakorlatból jól meg kell tanulni; az okoskúrt takarmányozás után várhatni a jó istállótrágyát.

Most már az így nyert trágyát úgy kell kezelni, hogy abból lehetőleg semmi illó rész el ne vesszen; az meg ne égjen, meg ne penészesedjék, ki ne lügdözjék, el ne tözkesedjék, ennek hig és kemény részei megmaradjanak. Ehhez szükséges, hogy az istálló földje egy láb vastagságban meg legyen jól furkózva, az aloom hacskal lehet, mindég szecsával legyen megfelelő vastagságban meghintve, azért szecsával, mert az a hig részeket magába szívja s a trorigetés egyenletességét nagyban könnyíti s a tökéletes leszántást lehetővé teszi.

A trágyaszérű — nem gödör, mert abban könnyen kilügdozik, eltözkesedik — kissé homorú legyen, ott minden kihordáskor nem szarvast, hanem ágyást kell kezdeni, a kihordottat el kell teríteni egy réteg ló-s egy réteg marhatrágyát s lóval le kell jártni, hogy az oly keményen aljjon, mint a hordóban a kőposzta. Údvar vagy háztető vizének nem szabad aláfutni, csak a mi esőt az égből kap, az az övé. Csupán rendkívüli szárazságkor szabad, sőt kell kútvizet árányosan s mérsékeltlen meglocsolni. A trágyahelynek szélében egy vízhatlan, tehát cementezett kút legyen s a hely gyöngén arra lejtjen. A kút tartalmát mindég a trágyahalomra kell egyenletesen fellocsolni. Mikor a trágyahalom a másfél méter magasságot elérte, akkor egy jó arasz vastagságú omlos földdel kell betakarítani, a repedéseket mindig be kell igazgatni s kihordásig úgy hagyni s másik ágyást kezdeni. A szalonosság vagy elkorhadás már veszteség, legjobb olyankor kihordani, mikor még szét lehet rázni. Az arnyékos hely a legjobb. A kihordásnál ásovál kell a kocsiá hanyjni. A kihordás és alszántás lehető gyors legyen. A trágyahely különféle elkészítéséről s a többi trágyanemekről jövőre írok.

Mert, szerintem, a belterjes gazdálkodásnak a trágyakészítés tanúsága s a gyakorlati értékesítése a kezdete.

Draskóczy Lajos.

Ujdonságok.

Szentes, 1895. január 27.

— **Személyi hir.** Vadnay Andor dr. főispán, a f. hó 26-án, a reggeli vonattal, több napi tartózkodásra a fővárosba utazott.

— **Tisztújító közgyűlés.** Szentes város képviselőtestületét a f. hó 29-re, kedden délelőtt 9 órára hívta meg, a túl a kurcai tanácsköz teremben tartandó választó közgyűlésre, Cs ató Zsigmond dr. alispán, a városi tisztújító szék elnöke. E közgyűlésen választás útján lesznek betöltendők a következő tiszti állások: egy aljegyzőség, a II. alkapitány, az alszámvevői és egy irnoki állás. Választásokról lévén szó, nem is kell biztatnunk a képviselő urakat, mert ez a közgyűlés bizonyára e nélkül is föltöbb látogatott leend.

— **Pusztá-Péteri eladva.** Az őgróf Pallavicini-féle p.-péteri birtok, melyen anynyi lelketlen igazgatás történt S i m i s t a részről az uradalom ellen, úgy látszik, most már véglegesen gazdát cserél. Erre enged legálább következtetni a »S z e g e d i N a p l ó c» című szegedi lapársunk következő híre: »Eldölt végre a 4500 holdas Pallavicini-péteri föld sorsa, eldölt pedig úgy, hogy a péteri gazdáknak nem sok öröme van benne.

Ismeretesek azok a viszályok, melyek a Pallavicini uradalom ezen nagy birtokának a péteri bérlő gazdák részéről tervezett megvételét meghiúsították. A gazdák nem fogadták el az uradalom tulajdonosának ajánlatát, deputációztak, jártak a kormánynál, hogy vegye meg a földet számukra s végre is az lett a dolog vége, hogy a péteriek elestek a földektől. Egy aradi birtokos-konzorcium vette meg — mint most újabbán értesülünk — a 4500 holdas földet 700,000 frtért s már a közel jövőben a birtok az új tulajdonosok nevére áttekelttözvetetik. Az aradiak a földet ugyanazon árban kapták meg tehát, mint amennyiért a tulajdonos gróf azokat a péterieknek kínálta. A gróf ajánlata az volt a péterieknek a vételár törlesztésére nézve, hogy 450,000 frtot vegyenek fel a földre kölcsönképen s a többi 250,000 frtot évi részletekben törlesszék második helyen való betáblázás mellett. A péteriek, mint tudósítók jelzi, most, mikor már a földek idegen kézre jutottak, sajnálják, hogy nem fogadták el az ajánlatot, de későn.

— **Jóváhagyott megyei határozat.** Említettük már lapunk legutóbbi számában, hogy a belügyminiszter jóváhagyta Csongrádvármegye törv. hat. bizottságának azt a határozatát, melyel, bizonyos új tiszti állások szervezése céljából, 2 százalékos háziadó kirovását hozza be. A miniszter jóváhagyó leirata tegnap érkezett le e tárgyban a megyéhez és így most már eljutunk végre oda, hogy a megyei közigazgatás gépezetének megadhajtuk a szükséges szellemi és fizikai erőt teljes mértékben.

— **Lázító rópiratok.** Épp lapunk mai számának vezércikkében foglalkozunk behatóan az egész Alföldet fenyegető szocializmus veszedelmével, felsorolva: mimódon igaztják a munkásosztályt mindenütt körülöttünk, — ime, már annak a hírét vesszük, hogy a »M a g y a r o r s z á g j o g t a l a n n e p e c i m ű l á z i t ó r ó p i r a t b ó l a s z e n t e s i m u n k á s v e z é r e k k e z i s é r k e z e t t v a g y 2 5 0 d r b, m e l y e k e t p e r s z e s i e t t e k i s s z e t o s z t a n i a m u n k á s n é p k ö z t. A rendőrség — dicserefére legyen mondva — ahogy neszét vette a dolognak, nyomban a legerélyesebben hozzáállott a nyomozáshoz és — mint értesülünk — elég jó sikerrel, mert már eddig is sok ilyen lázító rópiratot kobozott el, melyek az igaztás métyelét vannak hivatva becsületes, békeséges munkásaik lekébe belopni.

— **Lövizsgálat.** Mintegy 40—50 szentesi gazdaember kereste fel a napokban az alispánt azzal a kéréssel, hogy a most folyó lövizsgálat ne csupán a belterületen kijelölt helyeken tartassék meg s hogy e szerint ne kényyszerüljenek a külterületi gazdák a loállományukat így télviz idején a tanyákról betörni. Az alispán, méltányolva a kérémet, annak alapján elrendelte, hogy a lövizsgálat ne csupán a belső és külső vasútéri cédulaház előtti téren, de egy-egy napon belső Ecsersen, Királyszágon, Donát és N. Tökén is tartassék, hol a kijelölt külső központokon, az azon külterületi lovak lesznek megvizsgálandók.

— **Járásbíróságunk ügyforgalma.** A szentesi járásbírószág 1894. évi ügyforgalmát és tevékenységét a következő statisztikai adatok világítják meg: a polgári íktató úgyszáma 11877, kispolgári 367, telekkönyvi 4787, bünyfenítő 4280 és elnöki beadvány 882. Somáspér érkezett a bírósághoz 658, miből hátralékban maradt befejezetlenül 252. Örökösödési ügy érkezett a bírósághoz 246, miből még befejezetlen 110, mint átadatlan hagyatéok. Bünyvádi vizsgálat volt a lefolyt évben a bíróságnál 159, vizsgálat és vétség 367; folyamamati maradt 88 vizsgálat és 167 vétség. Vizsgálati fogságban volt 7 egyén

és fogháza itéltetett 161 egyén. A telekkönyv értékgorgalma a lefolyt évben 2 millió 97 ezer egy frt és 86 kr volt; törlesbe hozott 589,757 frt 44 kr. teher és megterhelve lettek ingatlanok 904,805 frt 59 kr. bekebelezéssel. A legjobban megterhelte ingatlanok egyike a K o n t r á s - h á z t e l k é n l e v ő g ő z m a l o m, mely rövid idő alatt két társas-cégét nyúlt el s immár a harmadik kiadásban jelzi csúvárkocsijain a bekövetkezett cégváltozásokat, melyek olyan gyors egymásutánban következnek be, ahogy más ember a kabátját vagy ingét cseréli. Mint ugyanis értesülünk, erre az ingatra, legújabbán ismét 6900 frt lett telekkönyvileg betáblázatva.

— **Halóház.** Városunk egyik köztisztelőben álló agy polgarának, N a g y A r o n nyugalm. uradalmi számvéveinek elhunytáról vesztünk szomorú hírt, aki életének 94-ik évében, a f. hó 26-án hunyt el csendesen. végkimerülésben. A református egyház egyik presbiterét gyászolja a ritka szép életkort élt agy férfúban, kinek temetése a f. hó 28-án, tehát holnap délután 3 órakor lesz az alsópárti gyászháztól. Nyugodjék olyan békében az édes anyaföldben, amelyen nyugodt, csendes és békeséges volt hosszú élete folyása!

— **Az agrárbank.** Lapunk pendítette meg először egy agrárbank alapításának kérését és S i m a Ferenc tett erre indítványt a városi közgyűlésen, hogy ily bank alapítása és a város regalekötvényeinek e célra leendő felhasználása tárgyában. A magunk ideájáról lévén szó, bizonyára helyeselnünk is kell azt; de nem hagyhatjuk szó nélkül a »S z e n t e s i L a p f. é v i 11-k számának erre vonatkozó azt a közleményét, mely elújságolja, hogy S i m a Ferenc az eszmének már megnyerte a p é n z ű g y m i n i s z t e r t és így most már semmiesem áll útjában a n a g y e s z m e m e g v a l ó s í t á s á n a k. Az ilyen együgyűséget csak a közigazgatásban járlatlanknak lehet feltálni, mert más mindenki tudja, hogy ez az egész dolog ilyen formában valótlanság csupán. Mert a községi háztartás és vagyonekzelés lévén szóban, ebben a kérdésben nem a pénzügyminiszter, hanem a belügyminiszter illetékes dönteni.

— **Egy vesztélyben levő orr.** A B u s a F a r k a s R ó z á orráról van szó, mely ellen, N ó t á r i M a r i vezetése alatt egész kis öszszesküvét forraltak a cigánysoron, hogy többit levágták és így a nevezett asszonyt egész életére megcsúfították. Történt pedig ez a öszszesküvés azért, mert B u s a F a r k a s R ó z á M a t y ó J ó z s e f l ó k u p e c c e l s z e r e t k e z e t t v o l n a, miután a férje néhány hónap előtt meghalt, a M a t y ó J ó z s e f e l e s e g e p e d i g s o k a t b e t e g e s k e d i k. Az orrondi öszszesküvők a napokban rajta is törték volna B u s a F a r k a s R ó z á n és végrehajtják orrán a durva merényletet, ha ez idején meg nem o r r o n t j a a v e s z e d e l m e t és szorosan be nem zárkózik a merénylők ellen a lakásába, melynek aztán az ablakait verte be az oronszjany had. B u s a F a r k a s R ó z á l f e l j e l e n t e t t e f o l y t a n e z a z ű g y m o s t a f e n y í t ő b í r ó s á g e l é k e r i l.

— **Meddő pályázat.** A Szentes városnál szabályrendeletileg szervezett II. állatorvosi állásra meghirdetett pályázat a f. hó 25-én este járt le, de végeredményében meddő maradt, mert a jelzett határidőig egyetlen egy pályázó se jelentkezett kérvényével erre az állásra. Előrelátható volt, hogy így történik, mert köztudomású, hogy képzett állatorvosoknak az egész országban szükében vagyunk és a szaklapokból látjuk, hogy éppen ennek folytán mindenütt magasabb fizetéssel is javadalmozák az állatorvost, mint nálunk. Természetes, hogy aztán inkább az ilyen jobb javadalmú állásokra is pályáznak az illetők.

— **Esküvő.** Kőh n Jakab helybeli kereskedő, ma délután 3 órakor vezeti oltárhoz a helybeli ír. templomban, Ehrlich Gizella kisasszony, öz. Ehrlich Mártonné kedves leányát.

— **Uj részvény-társaság.** A Sima-aféle gőzmalmot a jelenlegi tulajdonosa, — mint értesülünk — részvény-társulattá akarja most átalakítani. Ez ipartelep cége, közudomás szerint, kezdetben »Sima és Novobácky«- volt, amiből később »Sima és társas.«, majd meg pusztán és egyszerűen »Sima Ferencé« lett. A sok úrszine-változása, úgy látszik, mind nem ütött be jól és ez magyarázza meg, hogy most a tulajdonos részvény-társulattá akarja átalakítani a telepet.

— **Öngyilkosság.** Szijártó Szabó Lajos 17 éves bérésgyerocke, Gál István, a f. hó 24 én öngyilkos módon emésztette el az életét, a gazdája nagytökei tanácsán. Gál István ugyanis, a mondott nap déli óraiban, egy szijal felkötötte magát a tanya ház gerendájára és mire végzetes tettét észrevették, már halott volt. Az öngyilkosságot, egy zsámolyokra állva, hajtotta végre, melytől kirugott maga alól. A megcöttet vizsgálát nem derítette ki, mi vitte a szerencsétlen suhancot gyaszos tette elkövetésére.

— **Vigamás éjszaka.** Igen szép erkölcsi és anyagi sikerrel folyt le tegnap éjjel, a Kass- szálló nagytermében, az ír. kartonbál, melyet az egyház több tagja és ifjúsága rendezett az ír. növegyelt javára. Szép és nagy számú közönség töltötte meg a baltermet, mely feszelen vigadózasban, kedélyesen mulatott együtt és mikor e sorokat írjuk, még javában roppia a táncot. A vigasságnak — úgy látszott — csak a reggel szakítja végét. — Ugyancsak tegnap éjjel volt a kerékgyártó és kovács iparos ifjúság táncvigalma is az I. 48 as népkör termében, a szentesi Kossuth-szobor alapja javára. Ez a mulatság is rendkívül feszelen és kedélyes, a mellett családias jellegű volt és a mulatozás valószerűleg itt is csak a reggeli világossággal ért véget.

— **A vigázatlanág áldozata.** Nehány napja történt, hogy a 14 éves Juhász Szabó Sándor, munkaközben elvágta a kezét a szecskavágóval. Harom orvos is gyógykezelte azóta a szerencsétlen fiút, de mindhiába, mert a szenvedeti súlyos sérülések következtében, a f. hó 26-án meghalt. A halál, úgy látszik, vérmérgezés folytán következett be, melyet a szecskavágó tisztátalan vasa idézhetett elő.

— **Düledező kávéház.** A radi Kálmán rendőr-főkapitány előterjesztést tett a polgármesteri hivatalhoz, a vendéglő-épület kávéház-teremének sürgős mérnöki és hatósági megvizsgálása tekintetében. E sürgős megvizsgálását a teremnek szükségessé teszi az a körülmény, mert a jelzett kávéházi terem falán, a mult szombaton ott tartott szabó-ifjúsági koszorús-bál alkalmakor olyan nagymérvű repedések támadtak, amelyek aggodalomra adnak okot a részben: ha vajon egyáltalában tartható-e még e teremben mulatság, vagy hogy nem-e közveszélyes e teremnek kávéházi helyiségül való használása is?

— **Becsület megtagadása keresetlik.** Egy özvegyasszony egy lópakszussal és 5 ezüstartonossal terhelt pénzes tárcát vesztett el a nagyfiumi úton és most ő keresi azt a becsület megtagadót, aki véletlen az elvesztett tárcára bukkant és akit, ha leletét a rendőrséghez beviszi, illő jutalomban fog részesíteni, annyival inkább, mert nem is annyira az 5 frt, mint a járletlenül elvesztését sajnálja, melyre szüksége van és amelyet a megtaláló úgy sem használhat semmire.

* **Helyreigazítás.** Az ismeretes Bráz a y-féle sós-borsesz lapunkban közölt hírdetményébe téves adatok csúsztak be, miket ezennel helyreigazítunk. Így a védjegy száma nem 319, 320, hanem csak 19 és 20, az ára pedig a nagy üvegnek 90 kr, kis üvegnek meg 45 kr,

* **Fogorvos.** Kovács J. Budapestről, aki városunkat már évek óta látogatja hosszabb-rövidebb időre és itt szakképzettségével a legjobb hírnévnek örvend, már 8—10 napja, hogy ismét körünkben időzik, tudását a Kass-szálló 6-ik számú szobájában bocsátva a fogbajosok rendelkezésére. A jeles fogorvos még csak rövid ideig marad ezáltal Szentesen, miért is figyelmébe ajánljuk azoknak, kik segítségét igénybe akarják venni, hogy ezt mielőbb tegyék meg.

MEGHÍVÁS.

A helybeli kaszinó-egylet f. hó 27-én, ma délután 5 órakor, saját helyiségében évi rendes tisztújító közgyűlést tart, melyre az egy-let tagjait tisztelettel meghívom.

Szentesen, 1895. január 12.

Fekete Márton, elnök.

KÖZGAZDASÁG.

A széna és szalma drágulása. Mint lapunkat az ország számos vidékéről értesítik, rég nem volt oly mesés ára a szálas takarmánynak, sőt még a kukoricaszárnak sem, mint az idén. Szerencsére még takarmányt, főképp azonban szalmát meglehetősen mennyiségben lehet kapni és így nem kell attól tartani, különösen ha a tavasz korán beköszönt, hogy a jószág egy része koplalni, illetőleg tönkre menni fog. Az ország felső részén a széna ára 2—3 frt, itt-ott 4 frt; ellenben az alföldi sík vidéken, nevezetesen Békés-, Csanád-, Csongrád-, Bacs Bodrog- és Jász-Nagykun-Szolnokvármegyében szénát már alig lehet kapni 2,80—3,70—4,50 frton. A gabona ára manapság 5—6 frt és így a vidéken nem sokkal magasabb áron kél a búza a kitünő szénánál. A szalma ára is várme-gyénként különböző, egyes községekben valóságilag nagyon drága a szalma, 1,20—1,50 ftt, néhol azonban 80—90 kron is kaphatni egész jó minőségű szalmát. Az igaz, hogy ez az olesőbb szalma rendszeren olyan vidékeken fekszik a hol a közlekedési viszonyok nem a legjobbak; hiányzik a vasút. A takarmányrépa és a takarmányburgonya is igen kelendő; mindkettőnek az őszi évadhoz képest 25—30 százalékkal magasabb ára van. Mindezekből az a tanulság, hogy talán jobb is volna a gazdákra nézve, ha a mesterséges takarmánytermék termelésére kissé nagyobb gondot fordítanának.

Nyiltér. *)

Igen tiszelt szerkesztő úr!

Az igazság érdekében kérjük a következő helyreigazító soroknak helyet adni. Egy Ercmits Pál nevű kiskindai lakos nyilatkozatot tett közzé ellenünk, melyből csak annyi a való, hogy vele perben állunk; minden egyéb ténybeli állítása a valósággal ellentézik. Perel pedig azért, mert a tényleges, igazságosan és méltányosan megállapított jégarósszeget felül nem akartunk neki annyit fizetni, mint amennyit ő követelt. Az általunk alkalmazott becslő alkalmával 3675 frtban állapították meg a jégart, ezzel megkínáltuk, miután nem fogadta el, az összeget készpénzben bírói letétbe helyeztük; *ott van az ma is*, ha tehát a nyilatkozatban arra hivatkozik, hogy ügyvédjétől értesült, hogy az összeget utólagosan a bírói letétből feleltük, akkor *ő vagy ügyvédje, tudva vallottant állított.*

Különben nagyon csalódnék valaki, ha azt hinné, hogy Eremitis úr tételi közé e nyilatkozatot, mert ez tudtukkal Magyarország majdnem minden vidéki lapjában megjelent, oly vidékeken is, hol Eremitis úr soha sem járt, clannyra, hogy e nyilatkozat köz-zétételének költsége sokkal többre rugnak, mint amennyit kártérítés címén rajtunk követel, ránk sem gyakorolhat vele pressziót, mert hiszen a bíróság dolga, kárigénye fe-

lett határozni; a való tehát az, hogy a közönség félrevezetésére ép azok aknazák ki az Emcritis úrtörtént esetet, akiknek érdekében áll tekintélyünket a közönség előtt lerontani, mely törekvéssel szemben kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy sok száz kárvalvott feleink közül Eremitis Pál az egyetlen, kivel akarunk ellenére kénytelenek vagyunk többi biztosított feleink érdekében pert viselni, holott némely nagy biztosító részvény-társaság, mint statisztikailag ki lehetné mutatni, jóformán a perekből él, mert hiszen ép az ezen téren szerzett szomorú tapasztalatok késztették a gazdasági egyesületeket, hogy Mezőhegyesen október 30-an országos kongresszusra összegyűlvén, a méltánytalan, erőszakos és igazságtalan kárfelvételi eljárás-sal szemben orvoslást keressenek.

Látható ebből, mennyire alaposak ez immár országszerte terjesztett nyilatkozat vádai, a melyek jellemzésére elég, ha kiemeljük, hogy részben teljesen *kiholtak*, részben *elferdítveik*, részben *tudva hamisan idé-lettek*. Bárki meggyőződhetik kötvényfelteleinkből, mindent fog benne találni, csak azt nem és úgy nem, a mit és a mint a nyilatkozat azt állítja.

Egy igaz, hogy a tűzkár nálunk három nap alatt jelentendő be, a részvénytársasá-goknál azonban általában 24 óra van a kár bejelentésére megállapítva; a 14. § elferdítve közölettet, mert az csak azt tartal-mazza, hogy ha az ajánlatba valótlán és hamis adatok *bevizonyíthatólag a szövetkezet-károsítását célzó szándékkal* ígtattak, a biztosított fél kártérítése elenyészik. Ezt mondja a törvény és is magyarázatra nem szorul. A 22. § ugyancsak elferdítve idéztetett, mert erős szélvész idején minden jóra való gazda-ember a gőzgéppel való cséplés körül maga is a legnagyobb elővigyázatot tanusítja. Ugyanily megítélés alá esik a nyilatkozatnak az alapítókére vonatkozó része is, mert dacára annak, hogy mint szövetkezet nincs szükségünk oly alapítókére, mint a részvény-társaságoknak, mi a törvény által előírt biztosítási alapnak kétszeresét tettük le és ez-után készpénzben. Amennyiben pedig az ez-után megalkotandó törvényes intézkedések visszahatólag is nagyobb biztosítási alapot fognak kívánni, biztosíthatjuk az Eremitis úr háta mögött rejlő biztosító részvénytársasá-gokat, hogy a törvény ezen követelményé-nek is megfogunk annak idején felelni.

Különös, hogy Eremitis, a ki takarékpénztári igazgató és földbírtokos, az új és még nem is közkézen forgó biztosítási törvényjavaslatokat ennyire tanulmányozta. Avagy voltak oktatói?

Ilyen inspirált és Eremitis úrtól teljesen idegen vidéki lapokban megrendelésre köz-zetett nyilatkozatok, úgy hisszük a józan gondolkodású magyar gazdaközönségnél ép azt fogják eredményezni, hogy még csak annál szívósabban ragaszkodjék szövetkezetünk-höz, melyről minden független és elfogulat-lanul gondolkozó ember elismerni kénytelen, hogy üdvös működésével nem szolgált rá ezekre a tamadasokra.

Folytatni fogjuk teljes buzgalommal megkezdett működésünket és hiszen maradvá a magunk elé kitűzött célhoz, már működé-sünk ténye által is kényszeríteni fogjuk a biztosító közönségen megzadagodott bizto-sító-részvénytársaságokat, hogy ők is az eddigi díjakat alább szállítsák, annak dacára, hogy *szaklapjaikban* a díjak felemelésének szükségességét hangoztatták,

Ézáltal szövetkezetünk közvetve is nagy szolgálatot tett és tesz, kivált a gazdaközön-ségnek és ez magyarázza meg, hogy miért terjesztik a biztosító-részvénytársaságok Ere-mitis nyilatkozatát oly kitartóan, miért indít-tották meg ellenük országszerte azt a haj-szát, mely a mi létjogosultságunkat, közszük-séget képező törekvésünkre csak annál fényesebben igazolja.

Tisztelettel:
Országos Magyar Kölcsonsi
Biztosító Szövetkezet.

*) E rovathoz közlöttekért nem vállal felelő-séget a szerk.

Vasúti menetrend.

Szolnok - H.-M.-Vásárhely.

Szolnokról indul 8 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 55 p. délelőtt és 4 óra 35 p. délután.
 Pusztá-Tenyőről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 41 p. délután és 5 óra 23 p. délután.
 Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 45 p. délután és 6 óra 29 p. este.
 Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 52 délután és 7 óra 20 p. este.
 Tökéről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 23 p. délután és 7 óra 47 p. este.
 Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 45 p. délután és 8 óra 17 p. este.
 Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 5 óra 15 p. délután.
 Szegvárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 39 p. délután.
 Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 15 p. este.
 Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 óra 37 p. délelőtt és 7 óra 08 p. este.

H.-M.-Vásárhely - Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 10 p. délután és 8 óra 10 p. este.
 Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 17 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel.
 Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 40 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel.
 Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 6 óra 00 p. este és 10 óra 00 p. éjjel.
 Szentesről indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 37 p. délelőtt és 6 óra 20 p. este.
 Tökéről indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 13 p. dél és 6 óra 52 p. este.
 Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 21 p. reggel, 1 óra 55 p. délután és 8 óra 31 p. este.
 Tisza-Földváról indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 50 p. délután és 8 óra 19 p. este.
 Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 3 óra 36 p. délután és 9 óra 36 p. éjjel.
 Szolnokra érkezik 10 óra 00 p. délelőtt, 3 óra 48 p. délután és 10 óra 01 p. éjjel.

Szolnok - Budapest.

Szolnokról indul 11 óra 15 p. délelőtt, 4 óra 18 p. délután, 2 óra 39 p. éjjel, 5 óra 23 p. reggel.
 Budapestre érkezik 1 óra 20 p. délután, 7 óra 35 p. este, 7 óra 00 p. reggel.

Budapest - Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 25 p. reggel, 1 óra 55 p. délután, 9 óra 15 p. este és 10 óra 00 p. éjjel.
 Szolnokra érkezik 11 óra 24 p. délelőtt, 3 óra 53 p. délután, 11 óra 12 p. éj. és 1 óra 07 p. éjjel.

Félegyháza - Budapest.

Félegyházáról indul 11 ó. 6 p. d. e., 4 ó. 13 p. d. u.
 Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 8 ó. 25 p. este.

Budapest - Félegyháza.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel, 2 óra 25 perc délután, 4 óra 25 perc délután.
 Félegyházára érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 47 perc délután, 7 óra 57 perc este.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Máteffy Ferenc
 Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

**Mária-
szelli
Gyomor-
cseppek**

nagyszomban hatnak gyemer bajknál, nélkülözhetelen és átlólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: átvágyatlanság, gyomorergőség, bűzös lehelet, fejfájás, savanyú lefelfogás, hasmenés, gyomorérgés, felesteles, nyálkiválasztás, sárgás, undor és hányás, gyomorgörcs, székűtés.

Hathatós gyogyszernek bizonyított fajfajás-át, a megnyíbel ez a gyomortól származott, gyomortólbelésnél élekekkel és italokkal, gútszák, májbajok és hámoroidoknál.

Emeltet bajknál a **Máriazell gyomorcseppek** evék óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forráktár: **Török József** gyógyszerész **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek meatekinteni! Csak oly cseppeket tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A **Máriazell gyomorcseppek** valódi kaphatók

Szentesen Várad Lajos, Podhradszky F. K.-Sz.-Mártonban Szilárdy Károly s Remetey Dező gyógyszerárakban.

Zenelő sétatálcá, üdonsági

elegáns tálcá, ércgombból, melyen mindenki legott eljatszhatja a legszebb dalokat. Újdonság! Igen szép hazi zenének vagy kirándulásoknál. Dráhab csak 2 ft, utánévet, vagy az öszeg előleges beküldése me lett. Postabélyegeket készpénzzel fogadok el.

Kirberg O., Düsseldorfban a Rajna mellett.

Árverési hirdetmény.

A felszámolás alatt lévő szentesi kereskedelmi részvénytársaság tulajdonát képező s a szentesi 4631. tjkvben foglalt 7131. hrzi N. nyomás 20 és 21. népszám alatti 813 négyszögöl telek a rajta lévő csárda-épület, lak- és gépház és egyéb mellék épületekkel, az ott levő famunkálati gépek és gőzgéppel, az ezekhez tartozó felszerelésekkel, a kereskedelmi faanyag és készlet kivételével (melyek hasonlóan önkéntes árverésen, esetleg szabadkézből fognak eladtni) folyó évi február hó 3-ik napján d. e. 10 órakor, a helyszínen tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek örök áron fog eladtni.

Kikiáltási ár 10,000 ft.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10% tólja, mely készpénz vagy tőzseideleg jegyzett értékpapirokban teendő le.

Ezen árverésre venni szándékozók oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy a részletes feltételek az intézet helyiségében (Haris-ház) a délelőtti órákban betekintheők.

2—2 Felszámoló-bizottság.

40-9

Kapható mindenütt.

SARIG ORVOSRENDŐRILEG MEGVIZSGÁLT
 (Bizonyít Bécs, 1887. június 3.)

SOK MILLIOSZOR

kiprobálva és jónak találva, fogorvosok által ajánlva, egyittal a legelsőbb

Első magyar VARROGÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest.

Tisztviselő-telép Szapary- és Villám-utca között.

Evi gyártási képesség
25.000 db varrógép

ADRIA

A HAZAI IPAR DIADALA

Magyarország egyetlen
VARROGÉPEK varrógép- és kerékpárgyára **KERÉKPÁROK**
saját bútorgyártással és vasöntődével.

ADRIA

Evi gyártási képesség 5000 kerékpár

1894. évi Elismerő okmány: Villamos munkagép kiállításról Budapest. (1. díj-érem) 1. díj osztályú állami érem: Országos taneszközellátásról D. Breckenben. kitűtetések: Arany érem: Lengyel nemzet kiállításról Lembergben.

Kapható:

minden elsőrangú varrógép- és kerékpár-kereskedésben,
 Szentesen: Felsenburg Benedeknél.

* Oly helyekről, ahol még nem találhatók, megrendelések közvetlenül a gyárhoz intézendők. * Árjegyzék kívánatra bérmentve ingyen.

Gróf Esterházy Géza-féle Cognac-Gyár, Budapest.

3-3

Dr. Heumann Zsigmond kir. kereskedelmi törvényszéki hites vegyész által hivatalosan megejtett és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

ESTERHÁZY-COGNAC-ot

beteginknél alkalmaztuk és azt sikeresen használtuk mint kitünö minőségűt a francia cognacokkal vetekedőt a legjobban ajánlhatjuk.

Dr. Angyán Béla,
egyetemi tanár.

Dr. Bárón Jónás,
egyetemi tanár.

Dr. Kétyl Károly,
egyetemi tanár.

Dr. Póor Imre,
kir. tanácsos egy. tanár.

Dr. Réczey Imre,
egyetemi tanár.

Dr. Tauffer Vilmos,
egyetemi tanár.

Nagy Imre I. t. 257. sz. házánál
3, esetleg 4 padolt szoba, konyha,
éléskamra, pince, tűzrevalós, Szent-
György naptól kiadó. 3-2

Tinct. capsici compos.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi-szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító be-dörzsölésnek fenyvesen behi-zonyult köszvényé, csúsznál, tag-szagatásánál stb. nál. A föld összes or-szágaiban nagy elterjedést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek jog-gal ajánlható.

A Tinct. capsici compos.
(Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító be-dörzsölések között diadimásan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjünkunkre, a vörös horgonyra figye-lendő és minden árgen ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárterekben kapu-ható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 Krnyi ártan üvege-ken; Budapesten **Török József** gyögyszer-szűnl.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiaában.

P SERHOFER J.-féle

gyögyszer-tár.

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A. „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“.

Vértisztító labdacok, ezelőtt általános labdacok neve alatt; az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Értvezdek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünö házi-szerből ké-zlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok házi-szerét ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe zavarok, májbajok, köhla, vértulások, aranyér, beltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünö hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápadtárral, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesékélyebb fájlalukat sem okoznak és ennek folytán még a legyengyebb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan háleirától, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözöb és legnehezebb betegségeik után egészséggük visszanyerésére folytán hoztak intéztek, ezen helyen csakis nehányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, megyvgyonk, hogy azokat továbbra fogja terjeszteni

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen olyan szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felulmulhatlan vértisztító labdacosaiból utánvéttel. Fogdaja ez uton is a legmelyebb köszönetemet labdacasai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawli-tik Ferenc, Köln, Lüdenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én

Tekintetes ur! Isten akaratá volt, hogy az Ön labdacasai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meg-bülttem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes vezetni és bizonyára már a holtak közt volnék. ha az Ön csodálatra méltó labdac-sal engem nem mentették volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen kifognak gyög-nyítani, a mint már másoknak is egészségük visszaszerzésére segítségül szolgáltak.

Knifé Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforöbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 évös nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomor-huruban és véttelül egy dobozt kapott az Ön kitünö vértisztító labdac-saiból s azoknál állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legföbbs tisztelettel Weinczettel Josef.

Eichengraberant, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismételnem kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünö labdacosaiból. El nem mulasztotom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik a szenvedöeknek legmelyebben fogom ajánlani. Ezen lálatratom tetszessze-rinti használására önnek felhatalalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignac.

Götschdorf, Kölhach mellett, Széliczia, 1888. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacosaiból egy eso-magot 6 dobozzal küldjenek. Csakis az Ön csodálatos labdacainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajból, mely engem öt éven át gyöfört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni, s midön leg-foröbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csak a Pserhofer J.-féle, az arany birodalmi almához címzett gyög-yszer-tárban, Bécsben, I. Singer-strasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacost tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbin beküldésnél (mi legjobban posta-utalvá-nyon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

**Kapható Török József gyögyszer-tárában,
Budapestben.**

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözöb nevek és alakok alatt utánzóttanak; ennek következtében kerétek *csakis* Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítás a Pserhofer J. névaláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Bernhardini alpesi füvek liqueurje, Bernhard W. O.-tól Bregenzben 1/2 üveg 2 frt 60 kr.

Amerikai köszvénykenöcs, gyors és biztos hatású leg- és csúszó bajok, u. m. gerinc-agy bántalom, tagzsagatás; ischia, migraine, ideges fogfájás, fűszagatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenöcs Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelen-czével 2 frt.

Altalános tapasz Stedahl tanártól. Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujkkac, sebes-vagy gyuladt mell vagy más ily bajknál, mint kitünö szer lön kipróbálva. 1 té-gy 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fogbalszam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 krajcár. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általánosan ismert kitünö házi-szer, hurut, rekedt, görgös köhögés stb. ellen. 1 üvegcse ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Elet-esszencia (prági csöppet) megrontott gyomor, rossz emész-tés és mindennemű altesti bajok ellen kitünö házi-szer. 1 üvegsével 22 kr., 1: üveg 2 frt.

Altalános tisztító-só Buirich A. W.-tól. Kitünö házi-szer a rossz emésztés minden következményei u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgörgés, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, egy üveg 50 krajcár, egy kis üveg 12 krajcár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által kezdődő kellemetlen szagot ópon tartja a lábhelet és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitünö szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajcár, bérmentes küldéssel 65 krajcár.

Helső vagy egészség-só kitünö gyögyszer, gyomor-hurut és minden a rendetlen emésztés-ből származó bjoknál. 1 csomag 1 frt.

Mia-Poko kitünö szer feloldáló fűfájás, fogfájás, reumatikus bajok stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hird-etett összes bel- és külföldi gyögyszerészeti különleges gek rakatón van- nak és készletben nem-nem levők gyorsan és olcsón megszerzetetnek. - Postai megrendések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik: nagyobb megrendések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

LEGLŐCSŐBB KÖNYVNYOMDA

A

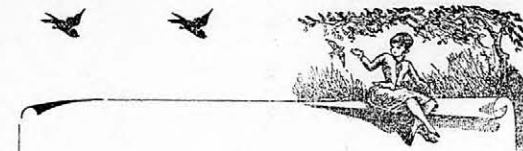
„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMERLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Kezjegyek
kösönységes — — 50 krtól
aranyjegyzései — — 1 fillal
Jegye 100 darab

Kezestelők
Ejegyzésű kártyák
100 darab

Menyegzői
Báli meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

Diszmunkák
többszin nyomásban is

GYÁSZJELENTÉSEK

GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK

R A K T Á R O N :
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVENYEK
ADÓINTŐ.
C Z E D U L Á K
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

